

ISSN 2310-0893

DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series19.2022.43>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

**Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова**

Серія 19

**КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА
ТА СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ**

Випуск 43

**Київ
Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова
2022**

ФАХОВЕ ВИДАННЯ
затверджено наказом Міністерства освіти і науки України
від 02.07.2020 р. № 886 (педагогічні та психологічні науки)

Державний комітет телебачення і радіомовлення України
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 8825 від 01.06.2004 р.

Схвалено рішенням Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова
(протокол №5 від 24 листопада 2022р.)

Редакційна рада:

- В. П. Андрущенко* – доктор філософських наук, професор, академік НАПН України
(голова Редакційної ради);
Р. М. Вернидуб – доктор філософських наук, професор;
І. Г. Ветров – кандидат історичних наук, професор;
І. І. Дробот – доктор історичних наук, професор;
В. Б. Євтух – доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України;
М. С. Корець – доктор педагогічних наук, професор;
Л. І. Мацько – доктор філологічних наук, професор, академік НАПН України;
В. М. Синьов – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
Г. М. Торбін – доктор фізико-математичних наук, професор (заступник голови Редакційної ради);
М. І. Шут – доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАПН України.

Редакційна колегія серії:

- В. В. Нечипоренко* – доктор педагогічних наук, професор (комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, Україна), головний редактор;
М. К. Шеремет – доктор педагогічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна), відповідальний редактор;
В. М. Синьов – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
В.І. Бобрицька – доктор педагогічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
Ю.А. Бондаренко – доктор педагогічних наук, професор (Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Україна);
О.В. Гаврилов – кандидат психологічних наук, доцент (Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна);
Л. Каліннікова-Магнуссон – доктор спеціальної освіти, старший викладач спеціальної освіти «Högskolan i Gävle» (Академія освіти та економіки, м. Євле, Швеція);
Є. Кулеша – доктор наук, професор (Академія спеціальної педагогіки ім. М. Гжегожевської, м. Варшава, Польща);
В.В. Лобода – кандидат педагогічних наук, доцент (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна);
І.М. Ляхова – доктор педагогічних наук, професор (Запорізький державний медичний інститут, Україна);
Л.Л. Макаренко – доктор педагогічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
К. О. Островська – доктор психологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна);
О.Л. Позднякова – кандидат педагогічних наук, доцент (комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, Україна);
С.Ю. Путров – доктор філософських наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
Л. М. Руденко – доктор психологічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
Є. П. Синьова – доктор психологічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
Л.М. Снівак – доктор психологічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
Д.М. Супрун – доктор педагогічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
С. В. Федоренко – доктор педагогічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
Л. І. Фомічова – доктор психологічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
А. Г. Шевцов – доктор педагогічних наук, професор член-кореспондент НАПН України (Управління ліцензування та акредитації МОН України, Україна);
Д. І. Шульженко – доктор психологічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна)

Н 37 **Науковий часопис** Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19.
Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. – Випуск 43 : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2022. – 138 с.

УДК 37.013(006)

У статтях цього фахового видання, що входить у перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук та ступеня доктора філософії, розглядаються актуальні проблеми наукових досліджень у галузі спеціальної освіти та спеціальної психології. Дослідження у зазначених галузях охоплюють проблеми навчання, виховання, освіти, соціалізації, абілітації та реабілітації осіб з порушеннями психічного та (або) фізичного розвитку різних вікових категорій – від раннього дитинства до періодів після шкільного професійного навчання та самостійної трудової діяльності у дорослому віці.

ISSN 2310-0893

© Автори статей, 2022
© Редакційна рада та редакційна колегія серії 2022
© Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2022

ISSN 2310-0893

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

SCIENTIFIC JOURNAL

NATIONAL PEDAGOGICAL
DRAGOMANOV UNIVERSITY

Series 19

**SPECIAL EDUCATION
AND PSYCHOLOGY**

Issue 43

Kyiv
Publishers of National Pedagogical Dragomanov University
2022

PROFESSIONAL EDITION
approved by order of Ministry of Education and Science of Ukraine
from 02.07.2020 № 886 (pedagogical, psychological science)
National Television and Radio Broadcasting Council of Ukraine
Certificate of registration of print media Series KB № 8825 від 01.06.2004 р..
Recommended by the Academic Council NPU Dragomanov
(Minutes №5 dated November 24, 2022)

Editorial Board:

V. Andrushchenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Philosophy, Professor, Academician of NAES of Ukraine (Chairman of the Editorial Board);
R. Vernyudub	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Philosophy, Professor;
I. Vietrov	PhD in History, Professor;
V. Yevtukh	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in History, Professor;
I. Drobot	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in History, Professor, Member of the National Academy of Sciences of Ukraine;
M. Korets	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Philosophy, Professor;
L. Matsko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Philology, Professor, Academician of NAES of Ukraine;
V. Syniov	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, Academician of NAES of Ukraine;
H. Torbin	Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor (Deputy Chairman of the Editorial Board)
M. Shut	Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor, Academician of NAES of Ukraine..

Editorial board:

V. Nechyporenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>Municipal Institution of Higher Education "Khortytsia National Educational Rehabilitation Academy" of Zaporizhzhia Regional Council, Ukraine</i>) Chief Editor;
M. Sheremet	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, Academician of NAES of Ukraine (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>), Responsible Editor;
V. Syniov	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, Academician of NAES of Ukraine (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
V. Bobrytska	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
Yu. Bondarenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, доктор педагогічних наук, професор (Sumy State Pedagogical University named after AS Makarenko, Ukraine);
O. Havrylov	PhD in Psychology, Associate Professor (Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohienko University, Ukraine);
L. Kalinnikova-Magnusson	Doctor of special education, senior teacher of special education «Högskolan i Gävle» (<i>Academy of Education and Economics, Gävle, Sweden</i>)
E. Kuliesha	Doctor of Sciences, Professor (<i>Academy of Special Education in the name of M. Grzegorzewska (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej) Warsaw, Poland</i>);
V. Loboda	PhD in Pedagogy, Associate Professor (<i>Ivan Franko National University of Lviv, Ukraine</i>);
I. Liakhova	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>Zaporizhzhia State Medical University, Ukraine</i>);
L. Makarenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
K. Ostrovska	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>Ivan Franko National University of Lviv, Ukraine</i>);
O. Pozdniakova	PhD in Pedagogy, Associate Professor (<i>Municipal Institution of Higher Education "Khortytsia National Educational Rehabilitation Academy" of Zaporizhzhia Regional Council, Ukraine</i>);
S. Putrov	PhD in Pedagogy, Professor (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
L. Rudenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
Ye. Syniova	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
L. Spivak	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
D. Suprun	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
S. Fedorenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
L. Fomicheva	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
A. Shevtsov	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, Corresponding Member of the NAES of Ukraine (Licensing and Accreditation Department of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Ukraine);
D. Shulzhenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>)

The articles cover the findings of the up-to-date scientific researches in the field of special pedagogy and special psychology. The studies in these areas explore the issues of training, up-bringing, education, socialization, habilitation and rehabilitation of individuals with intellectual and (or) physical disabilities of different ages - starting from early childhood till vocational training and independent professional activity as adults.